

УДК 657

ПЕРСПЕКТИВИ ФОРМУВАННЯ МЕТОДИЧНОЇ СКЛАДОВОЇ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ

В. М. Жукова

Студентка 4 курсу, група ОА-41, навчально-науковий інститут економіки, менеджменту і права

Науковий керівник – д.е.н., професор С. О. Левицька

*Національний університет водного господарства та природокористування,
м. Рівне, Україна*

У статті проаналізовано стан і перспективи розвитку бухгалтерського обліку в Україні. Запропоновано шлях розвитку бухгалтерського обліку відповідно до умов сьогодення та перспективного розвитку економіки країни.

Ключові слова: Бухгалтерський облік, міжнародні стандарти, методологічний підхід.

В статье проанализировано состояние и перспективы развития бухгалтерского учета в Украине. Предложено путь развития бухгалтерского учета в соответствии с условиями настоящего и перспективного развития экономики страны.

Ключевые слова: Бухгалтерский учет, международные стандарты, методологический подход.

The paper analyzes the status and prospects of development of accounting in Ukraine. A way of accounting in accordance with the terms of the present and future of the economy.

Keywords: Accounting, international standards, methodological approach.

Розвиток бухгалтерського обліку і його методичного інструментарію в сучасних умовах розвитку України

Бухгалтерський облік є невід'ємною складовою частиною господарської діяльності людства з багатовіковою історією. Поява обліку – немінуча, об'єктивна закономірність, а його подальший розвиток – наслідок економічного прогресу людства, адже чим складнішою та різноманітнішою ставала господарська діяльність, тим складнішим ставав облік, розширювалися його функції та ускладнювалися завдання. Він є поєднуючою ланкою між господарською діяльністю і особами, які приймають рішення, є своєрідною „мовою бізнесу” [1, с.9].

Система бухгалтерського обліку є одним з найбільш важливих елементів інфраструктури економіки, що пов'язує в єдине інформаційне середовище дані за кожним суб'єктом господарювання, видами економічної діяльності, економікою в цілому.

Стрімкий розвиток економічних відносин, економіки загалом у сучасних умовах спонукає до розвитку обліку в теоретичному та прикладному аспектах. Необхідність у якісній зміні підходів до організації та функціонування бухгалтерського обліку як інформаційної системи актуалізує проблеми розробки сучасного модельно-методичного інструментарію для адаптації системи бухгалтерського обліку до змінюваних умов інформаційного забезпечення та підтримання процесів комплексного вирішення управлінських проблем.

В умовах переходу до ринкових відносин головним й основним визнане таке завдання бухгалтерського обліку, як одержання точної й достовірної інформації про господарські процеси й результати діяльності підприємства, необхідної як для оперативного керівництва й

керування підприємством, так і для використання інвесторами, податковими, фінансовими й банківськими органами й іншими зацікавленими юридичними й фізичними особами.

Важливим напрямом реформування бухгалтерського обліку в Україні в умовах інтеграції є гармонізація методики підготовки фінансової звітності вітчизняних підприємств з принципами Міжнародних стандартів бухгалтерського обліку.

Вивчення проблем та перспектив розвитку бухгалтерського обліку в умовах сучасної економіки займає сьогодні одне з провідних місць в наукових працях таких вчених-обліковців: Ф. Бутинця, В. Рудницького, В. Сопка, З. Гуцайлюка, Є. Мниха, І. Яремка, В. Пархоменка та інших.

Регулювання питань методології бухгалтерського обліку здійснюється за допомогою національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку. Заслужують на увагу здійснений науковцями ретельний аналіз затверджених положень (стандартів) бухгалтерського обліку і їх відповідність МСФЗ.

С. Голов відмічає невідповідність міжнародним стандартам системи вітчизняного обліку об'єднання бізнесу, консолідації фінансових звітів, подання інформації про фінансові інструменти та основні засоби [2, с. 274].

Крім того, С.Голов наголошує, що запровадження принципів і методів МСФЗ в Україні здійснюється в умовах існуючої системи державного реформування бухгалтерського обліку, тобто існуюча правова система України суттєво обмежує можливості деталізації міжнародних стандартів, створених міжнародним неурядовим органом, що обумовлено передусім наступними чинниками:

1) відсутній зв'язок між положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку та законами і кодексами, які впливають на застосування міжнародних стандартів фінансової звітності;

2) зберігається суттєвий вплив податкових норм і правил на організацію бухгалтерського обліку та урядових органів на процеси розробки та прийняття положень (стандартів) бухгалтерського обліку;

3) П(С)БО, на відміну від МСФЗ, розповсюджуються не лише на фінансову звітність, а й визначають методологічні засади формування інформації в бухгалтерському обліку [3, с. 274-275].

Сучасний етап реформування бухгалтерського обліку в Україні потребує також удосконалення його організації. Важливою умовою раціональної організації бухгалтерського обліку є врахування форм власності, структури управління, галузевих особливостей господарювання. Якщо якість управлінських рішень різних суб'єктів господарювання залежить від якості облікової інформації, то її підвищенню сприятиме виважений процес вибору форми організації ведення бухгалтерського обліку: самостійне ведення обліку, або залучення сторонніх осіб потребує від суб'єктів господарювання різних витрат на організацію ведення обліку, впливає на можливість отримання оперативної та своєчасної облікової інформації. Відповідно розвиток бухгалтерського обліку можна розглядати як його зміну, удосконалення в порівнянні з існуючими його станом. Потреба в удосконаленні існуючого стану будь-якого об'єкта виникає у тому випадку, коли цей об'єкт перестає відповідати вимогам його користувачів. Безпосередніми користувачами системи бухгалтерського обліку, перш за все, є керівники та управлінці на всіх рівнях управління підприємства.

Нині з посиленням впливу глобалізації вітчизняна система бухгалтерського обліку поступово зникає, і на її зміну приходить інша облікова система, яка є новою і не відповідає інтересам і потребам управління. В умовах глобалізації виникають інші користувачі системи бухгалтерського обліку – глобальні. Відповідно до вище сказаного, виникає необхідність у розгляді питання стосовно впливу процесів глобалізації на розвиток бухгалтерського обліку в Україні.

Аналізуючи сучасних науковців з приводу глобалізації на розвиток бухгалтерського обліку, бачимо існування різних точок зору. На думку одних науковців, реформування бухгалтерського обліку та приведення його до вимог міжнародних стандартів сприяє його розвитку, інших – не сприяє. Поділяючи точку зору останніх, потрібно зазначити, що бухгалтерський облік починає змінюватися на користь глобальних користувачів – світових організацій. При цьому потреби та вимоги до бухгалтерського обліку безпосередніх користувачів-управлінців залишилися неврахованими, що знижує ефективність управління підприємством [4].

При реформуванні національної системи бухгалтерського обліку актуальним є розвиток бухгалтерської науки шляхом: використання системного підходу для уточнення значення обліку; визначення шляхів розвитку бухгалтерського обліку в контексті інтернаціоналізації економіки; уточнення принципів та методів бухгалтерського обліку; визначення ролі регуляторних інститутів та нормативного забезпечення обліку; уточнення ролі плану рахунків і облікової політики в системі регламентації бухгалтерського обліку; гармонізацію облікових методик на основі міжнародних нормативних актів.

Отже, можна зробити висновок, що розвиток бухгалтерського обліку і його методичного інструментарію в сучасних умовах розвитку України зумовлений розвитком євро-інтеграційних процесів в Україні, міжнародного співробітництва. Відтак, трансформаційні перетворення методики обліку мають відповідати вимогам міжнародної облікової практики, а також враховувати потреби збалансованого соціально-економічного та екологічного національного розвитку.

Список використаних джерел:

1. Організація бухгалтерського обліку. Навчальний посібник для студентів вузів спеціальності 7.050106 „Облік і аудит”/ Ф.Ф. Бутинець, О.В. Олійник, М.М. Шигун, С.М. Шулепова; 2-ге вид., доп. І перероб. – Житомир:ЖІТІ, 2001. – 576 с.
2. Голов С.Ф. Бухгалтерський облік в Україні: аналіз стану та перспективи розвитку: Монографія. – К.: Центр учбової літератури, 2007. – 522с.
3. Голов С. Гармонізація фінансової звітності відповідно до плану дій „Україна - ЄС” // Бухгалтерський облік і аудит. – 2005. -№4. – С.7-16.
4. Міжнародні стандарти бухгалтерського обліку 2008 / перекл. з англ. за ред. С. Ф. Голова. —К. : ФПБАУ, 2008. — 1270 с.